

КЛИМАТЕХ АД

Годишен финансов отчет

2023 година

ЗАЕДНО С

ДОКЛАДА НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

За годината, завършваща на 31.12.2023 г

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на КЛИМАТЕХ АД

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **КЛИМАТЕХ АД** („Дружеството“), съдържащ отчет за финансовото състояние към **31 декември 2023 г.**, отчета за всеобхватния доход, отчета за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, съдържащо оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2023 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с „Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС)“, заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Закона за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансов отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да

ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигахме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания

във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Регистриран одитор :

Георги Хаджийски

Град София, бул. Симеоновско шосе №125

28.05.2024 година

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	5
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА КЛИМАТЕХ АД	6
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА КЛИМАТЕХ АД	7
3. ПРИХОДИ	40
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	42
5. РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ ПО СТОПАНСКИ НАЧИН	43
6. ПРОМЕНИ В ЗАПАСИТЕ НА ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО	43
7.РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	44
8. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	45
9. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	45
10. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	45
11.ДРУГИ СУМИ С КОЕКТИВЕН ХАРАКТЕР	46
12.ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ	46
13.ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	46
14.ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	46
15.ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	47
16.НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	48
17.ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	50
18.МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	50
19.ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	52
20.ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	53
21.ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	54
22.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	55
23.СОБСТВЕН КАПИТАЛ	55
24.ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	58
25.ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	59
26.КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	60
27.ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	60
28.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	61
29.ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	61
30.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	62
31.ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	62
32. ПРОВИЗИИ	62
33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	64
34.СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	65
35.СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	66

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината приключваща на 31 декември 2023 г.

(всички суми са посочени в хиляди лева)

	Приложение	2023г.	2022 г.
Нетни приходи от продажба		3361	4369
Увеличение в запасите на гот. продукция и незавършено производство		626	
Нетни приходи от продажба на ДМА		5	
Други приходи от дейността		30	
Общо приходи от основна дейност	3	4022	4369
Намаление в запасите на гот. продукция и незавършено производство	6		(176)
Балансова стойност на продадени материални запаси	4	(3)	(249)
Разходи за материали, суровини и консумативи	7	(2035)	(1680)
Разходи за въшни услуги	8	(456)	(629)
Разходи за амортизация		(206)	(180)
Разходи за персонала	9	(1336)	(1 051)
Други разходи за дейността	10	(30)	(36)
Общо разходи за основна дейност		(4066)	(4001)
ПЕЧАЛБА ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ		(44)	368
Финансови разходи	14	(9)	(6)
Приходи от финансиране		104	32
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ОБЛАГАНЕ С ДАНЪЦИ:		51	394
Данък върху печалбата			(9)
Отсрочен данък		(11)	(31)
Общо разход за данък	24	(11)	(40)
ПЕЧАЛБА СЛЕД ОБЛАГАНЕ С ДАНЪЦИ:	23.3	40	354
НЕТНА ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА за периода		40	354
ОБЩА СУМА НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД		40	354

Дата на съставяне: 15.04.2024.

Подписано от името на: "КЛИМАТЕХ" АД

Съставител: Н.Николаев

Регистриран одитор отговорен за одита: Георги Хаджийски

Дата на заверка: 28.05.2024

Представяващи:

Зафа Кизирян

Пенчо Николов

ДРУЖЕСТВО КЛИМАТЕХ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г****КЛИМАТЕХ АД****ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ към 31.12.2023г.**

за годината приключваща на 31 декември 2023 г.

(всички суми са посочени в хиляди лева)

АКТИВИ**Нетекущи активи***Имоти, машини, съоръжения и оборудване**Нематериални активи***Общо:***Нетекущи финансови активи**Дългосрочни инвестиции***Общо нетекущи активи:****Текущи активи***Материални запаси**Текущи вземания**Парични средства и еквиваленти**Разходи за бъдещи периоди***Общо текущи активи:****Сума на активите:****СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ****Собствен капитал***Основен капитал**Резерви**Други резерви***Общо:***Надрупана печалба/загуба**Нетна печалба/загуба за периода***Общ всеобхватен доход:****Общо собствен капитал:****Нетекущи пасиви***Дългосрочен дълг**Финансирания**Пасиви по отсрочени данъци***Общо:****Общо нетекущи пасиви:****Текущи пасиви***Търговски и други задължения**Текуща част от дългосрочен дълг**Задължения към свързани лица**Данъчни задължения**Задължения към персонала**Задължения към социално осигуряване***Общо:****Сума на пасивите****Общо собствен капитал и пасиви**

Приложение	2023 г.	2022 г.
15	2234	1601
16	8	29
	2242	1630
17	2	2
	2244	1632
18	2157	1321
19;20;21.1	593	353
22	226	248
21.2	14	1
	2990	1923
	5234	3555
23.1	1202	1202
23.2	1699	1345
	1699	1345
23.3	40	354
	40	354
	2941	2901
25	331	
	97	
32	42	31
	470	31
27.1,31	321	130
26	323	36
28	943	358
29	94	10
30	95	67
30	47	22
	1823	623
	2293	655
	5234	3555

Дата на съставяне: 15.04.2024

Подписано от името на: "КЛИМАТЕХ" АД

Съставител: Н.Николаев

Регистриран одитор отговорен за одита: Георги Хаджийски

Дата на заверка: 28.05.2024

Представяващи: Зара Кизирия

П. Николов

9244 **Георги**
Хаджийски
Регистриран одитор

КЛИМАТЕХ АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК за 2023 г.

(всички суми са посочени в хиляди лева)

Парични потоци от основна дейност

	2023 г.	2022 г.
Постъпления от клиенти	4626	4864
Плащания на доставчици и други	(2517)	(3678)
Плащания свързани с персонала и осигурителните институции	(1277)	(997)
Други постъпления	1	6

Парични наличности, получени от основна дейност

Платени банкови такси и комисионни	(4)	(3)
Платени данъци върху дохода	(33)	(67)
Други постъпления/плащания	(32)	(36)

Нетни парични наличности от основна дейност:

764 89

Парични потоци от инвестиционна дейност

Придобиване на дълготрайни активи	(870)	(211)
-----------------------------------	-------	-------

Нетни парични наличности от инвест. дейност:

(870) (211)

Парични потоци от финансова дейност

Получени банкови заеми	1366	1738
Плащания по кредити	(1043)	(1746)
Изплатени лихви	(4)	(2)
Изплащане на задължения по финансов лизинг	(436)	(19)
Постъпления от финансиране	201	32
Други парични потоци от финансова дейност		(1)

Нетни парични наличности от финанс. дейност:

84 2

Нетно увеличение на паричните наличн. и еквивал:

(22) (120)

Парични наличности и еквив. към нач. на периода:

248 368

Парични наличности и еквив. към края на периода:

226 248

Дата на съставяне: 15.04.2024

Подписано от името на: "КЛИМАТЕХ" АД

Съставител: Николай Николаев

Регистриран одитор отговорен за одита: Георги Хаджийски

Дата на заверка: 28.05.2024

9244 Георги Хаджийски
Регистриран одитор

Представяващи:
Зара Кизирян

Пенчо Николов

ДРУЖЕСТВО КЛИМАТЕХ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г

КЛИМАТЕХ АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината приключваща на 31 декември 2023г.

(всички суми са посочени в хиляди лева)	Основен капитал	Премиен резерв	Преоценъчен резерв	Други резерви	Натрупана печалба/ загуба	Нетна печалба/ загуба за периода	Неконтролиращо участие	Общо собствен капитал
Салдо на 01.01.2021г. - коригирано	1 202	-	-	1 251	(65)	(65)	-	2388
Нетна печалба/загуба за периода						157		157
Общо всеобхватен доход	-	-	-	-	(65)	157	-	157
Прехвърляне на загуби						65		
Салдо към 31.12.2021 г.	1202			1251	(65)	157		2545
Салдо към 01.01.2022 г. - коригирано	1202			1251	(65)	157		2545
Нетна печалба/загуба за периода						354		354
Общо всеобхватен доход						354		354
Разпределение на печалбата, в т.ч. за:					157	(157)		
Прехвърляне в неразпределена печалба					64	(157)		(93)
прехвърляне като резерви	-	-	-	93				93
Други изменения				1				1
Салдо към 31.12.2022 г.	1202			1345		354		2901
Салдо към 01.01.2023 г. - коригирано	1202			1345		354		2901
Нетна печалба/загуба за периода						40		40
Общо всеобхватен доход	-	-	-	-		40	-	40
Разпределение на печалбата, в т.ч. за:					354	(354)		
Прехвърляне в неразпределена печалба					354	(354)		
прехвърляне като резерви	-	-	-	354	(354)			
Салдо към 31.12.2023 г. коригирано	1202			1699		40		2941

Подписано от името на: "КЛИМАТЕХ" АД

Дата на съставяне: 15.04.2024

Съставител: Николай Николаев

Регистриран одитор отговорен за одита:

Георги Хаджийски

Дата на заверка: 28.05.2024

Представяващи: Зара Кизирян

Пенчо Николов

9244 Георги
Хаджийски
Регистриран одитор

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КЛИМАТЕХ АД

КЛИМАТЕХ АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, ул. Бродско шосе 1

Съдебната регистрация на КЛИМАТЕХ АД е от 1992 г., решение № 4/1992г. на Хасковски окръжен съд.

1.1. Собственост и управление

КЛИМАТЕХ АД не е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към датата на съставяне на ГФО за 2023г. разпределението на акционерния капитал на КЛИМАТЕХ АД е както следва:

ГЛАВБОЛГАРСТРОЙ ХОЛДИНГ АД	95.96%
ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	4,01%

Прил. 1.1.1

КЛИМАТЕХ АД има двустепенна система на управление :

Управителен съвет от трима членове, както следва:	Надзорен съвет от трима членове, както следва:
Зара Александър Кизирян - Калчева	Камен Симеонов Пешов
Илия Христов Карабаджаков	Светослав Иванов Любомиров
Михаела Ивова Цаканска	Борислав Боянов Крумов
Прокурист	
Пенчо Николов Николов	

Прил. 1.1.2

Дружеството да се представлява пред трети лица винаги от двама представляващи заедно, от които единият винаги е прокурист, а другият – Председателя на Управителния съвет.

Към 31 декември 2023 г. средно - списъчният брой на персонала в КЛИМАТЕХ АД е 55 работници и служители (2022 г.: 51).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- ✓ Производство и продажба на климатична и вентилационна техника, топлообменни апарати, шумозаглушители
- ✓ Производство и продажба на метални конструкции

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА КЛИМАТЕХ АД

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Финансовият отчет на КЛИМАТЕХ АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени

от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: търговски вземания, вземания от свързани лица, предоставени заеми, парични средства и парични еквиваленти, други дългосрочни капиталови инвестиции, приходи от договори с клиенти, други приходи и пасиви по договори с клиенти.

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на разработване на новия стандарт е преминал през три фази и е покрил следния обхват от основни методологически въпроси: 1. Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; 2. Счетоводно отчитане на хеджирането; и 3. Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно, отново в цялост, през м.юли 2014 г.

1. Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация и подход за оценка, вкл. хибридните договори, като запазва почти изцяло правилата на МСС 39 за признаване и отписване на финансовите активи и пасиви. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. На тази основа се определят двете основни категории последващи оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила довеждат до промени основно в отчитането на финансови активи от типа на дългови инструменти и на финансови пасиви, приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е категорията „с последваща оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход“, в която могат да попаднат при наличието на определени условия някои дългови и капиталови инструменти.

2. Счетоводно отчитане на хеджирането – в стандарта е включена нова глава, с която се въвежда нов по-облекчен подход и респ. модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови

рискови експозиции, обект на операции по икономическо хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност (собствен кредитен риск) на дружеството, този ефект да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата.

3. Методология на определяне на обезценката – промяната е кардинална и въвежда приложението на концепцията и подхода на „очаквана загуба”. Съгласно този подход всички очаквани загуби на един финансов актив по амортизирана стойност се признават по-рано, като се прилага обичайно модела на трите етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие за неизпълнение, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са:

а). при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период,

б). при завишен кредитен риск - за целия живот на актива; и съответно –

в). при настъпването на неизпълнение – на фактическата обезценка. Този модел определя и правилата как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент при признаването на лихвения приход. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, също се определя и измерва като се прилага методологията както при финансовите активи по амортизирана стойност. За търговските вземания, вземанията по лизинг и активите по договори с клиенти стандартът допуска използването на опростен модел за изчисляване на обезценката им, но се запазва и при него концепцията за „очаквани загуби”. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: търговски вземания, вземания от свързани лица, парични средства и парични еквиваленти, други дългосрочни капиталови инвестиции.

• **МСФО 7 (променен) Финансови инструменти:** Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни.

• **МСФО 15 Приходи по договори с клиенти** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019г., приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов стандарт за признаване и оценяване на приходите на предприятията от всички видове браншове. Той въвежда нова концепция и на тази основа цялостен комплекс от нови принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите

във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с клиенти. Стандартът изцяло подменя действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещата концепция на новия стандарт е в създаването на модел от 5 стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението за изпълнение на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги – отграничаемостта им от останалите поети ангажменти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на видовете променливи компоненти в цената, вкл. финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база индивидуалната продажна цена на всеки компонент (стока/услуга); и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето.

Въведени са правила и критерии (а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт обичайно довежда до по-съществени промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период (2020 г.), с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: приходи от договори с клиенти, други приходи, активи по договори с клиенти, пасиви по договори с клиенти.

Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 15 и да не преизчислява сравнителните данни.

• **КРМСФО 22** – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК). Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това

разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване. Това тълкувание може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции:

• **МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции** – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират така, както биха се отчели без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал.

• **МСФО 4 (променен) Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при дружества, които издават застрахователни договори и които попадат и в обхвата на МСФО 9, но преди въвеждането на предстоящия МСФО 17. Тя установява две опции на подход – подход на покриване и подход на временно отсрочване (при определени условия) на МСФО 9. И двете опции са валидни до влизането в сила на новия МСФО 17.

• **Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.)** – подобрения в МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО 7, МСС 19 и МСФО 10; и б) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата следва да бъде правен на ниво индивидуална инвестиция в асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28).

• **МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти** – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и

преустройство, към и от категория „инвестиционни имоти“. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяната в употребата им. Промяна в намеренията или планове на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила.

• **МСФО 16 Лизинги** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17. а) При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите няма да има съществени промени в отчетната практика и те ще продължат да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: отношение на част от договорите за оперативен лизинг, по които дружеството е лизингополучател. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

• **КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода** (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК). Това разяснение дава насоки за счетоводното третиране и отчитане на данъците върху дохода по МСС12, когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции, асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива следните въпроси: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните власти; в) как предприятието определя данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити; г) как предприятието преценява и третира промените във фактите и обстоятелствата; и д) подходът на предприятието дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

• **МСФО 9 (променен)** – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. е важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него - сумата на предплащането може да е и в полза на страна, инициирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци“ съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

• **Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.)** – подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции:

а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО 3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО 11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС 12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив, останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение, когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС 23. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

• **Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане** (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не са приети от ЕК). Тези промени включват преработени дефиниции за

„актив” и „пасив”, както и нови насоки за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

• **МСФО 3 (променен)** – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не е приет от ЕК). Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес” и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес” и за „продукт”, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиента и като се отнеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

• **Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки** (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г – не са приети от ЕК). Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост”, посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие”. Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) ”прикриване” – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключение на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители” – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе”, което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе” върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) ”основни потребители” – настоящото определение се отнася само до „потребители”, което според СМСС може да бъде прието твърде

широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести.

Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

Допълнително, за посочените по-долу нови, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2018 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- **МСФО 17** Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не е приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложен за дейността на дружеството.

- **МСС 28 (променен)** – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г. не е приет от ЕК). Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

- **МСФО 10 (променен)** – Консолидирани финансови отчети и **МСС 28 (променен)** – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФОЗ. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло

печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

• **МСС 19 (променен)** – Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не е приет от ЕК). Тази промяна уточнява, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след преоценката, дружеството е длъжно да използва заложените в нея предположения. Допълнително са включени изменения в оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане във връзка с горната граница(тавана) на актив по плана.

Индивидуалният финансов отчет на КЛИМАТЕХ АД е изготвен на база историческата цена.

КЛИМАТЕХ АД води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на индивидуалния финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.2. Сравнителни данни

КЛИМАТЕХ АД представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на КЛИМАТЕХ АД е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага

историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.4. Приходи

2.4.1. Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят във финансови приходи/разходи от дейността.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

2.4.2. Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година

2.4.2.1 Признаване на приходи по договори с клиенти

Приходите в дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента продукция и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните продукти и/или извърши обещани услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той: а) има търговска същност и мотив, б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят, в) правата на всяка страна и г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и д) съществува вероятност възнаграждението, на което дружеството има право при изпълнение задълженията си за

изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато: а. всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б. дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в. когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните продукти и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на продукти и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

2.4.2.2. Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право. При определянето на цената на сделката, дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всеки продукт и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”..

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на продукти и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това: а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените продукти и/или услуги; б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги; в)

модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничени от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което уредено частично.

2.4.2.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Дейността на дружеството е свързана с производство и търговия на вентилационна, климатична, обезпрашителна и обезшумителна техника за производствени нужди.

Продажби на продукция

Производството и продажбата на изброените продукти в страната и чужбина се извършва както по спецификация (технология) на дружеството, така и по спецификация (технология) на клиента. Като цяло дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно дружеството контролира продуктите и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

- Продажби на продукция по спецификация на дружеството

При продажба на продукция по спецификация на дружеството контролът се прехвърля към клиента в точно определен времеви момент.

При продажби в страната това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента, когато клиентът може да се разпорежда със стоките, като управлява употребата им и получава по същество всички останали ползи.

При продажби в чужбина преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху породената продукция се прави на базата на договорените условия на продажба по ИНКОТЕРМС.

- Продажби на продукция по спецификация на клиента

За продукцията, произвеждана по спецификация на клиента, дружеството има законово и договорно ограничение за пренасочване за друга употреба (продажба на друга страна) и тя няма алтернативна употреба. Начинът за прехвърляне на контрола в тези случаи се определя конкретно за всеки договор с клиент (на ниво индивидуален договор). За целта се определя дали дружеството има право да получи плащане за извършената до момента работа, която най-малко да го компенсира за направените разходи плюс разумен марж, в случай, че договорът бъде прекратен поради причини, различни от неизпълнение от страна на дружеството (юридически упражняемо право на плащане).

В случай, че за конкретния договор дружеството има юридически упражняемо право на плащане, приходите се признават в течение на времето, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва метод, отчитащ постигнатите резултати. Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като постигнатите резултати най-добре описват дейността на дружеството към пълно удовлетворяване на задължението за изпълнение. Напредъкът се измерва на базата на произведените единици спрямо общо поръчаните от клиента. Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък към пълно удовлетворяване на задълженията се преразглежда в края на всеки отчетен период, вкл. при промяна на обстоятелствата и/или настъпване на нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в

печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

Ако дружеството няма юридически упражняемо право на плащане, приходите се признават в точно определен времеви момент, когато контролът върху продадената продукция се прехвърли към клиента: с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента (при продажби в страната) и съгласно условия на продажба по ИНКОТЕРМС (при продажби в чужбина).

- **Транспорт на продадената продукция**

При продажба в чужбина дружеството има ангажимент да транспортира стоката до уговорено местоназначение, като транспорта се организира от дружеството, а стойността на транспорта се включва (калкулира) в продажната цена. В зависимост от договорените с клиента условия услугата по транспорт, може да се извършва и след като контролът върху продадената продукция е прехвърлен на клиента. До момента на прехвърляне на контрола върху продукцията, продажбата на продукцията и услугата по транспорт се отчитат като едно задължение за изпълнение, тъй като са част от една интегрирана услуга. Съществуват и случаи с организиран транспорт от страна на клиента.

Услугата по транспорт след прехвърляне на контрола върху продукцията се отчита като отделно задължение за изпълнение, тъй като транспортът може да се извърши от друг доставчик (т.е. клиента може да се възползва от продадената продукция с други лесно достъпни ресурси) и услугата по транспорт не модифицира и не видоизменя по никакъв начин продадената продукция. В този случай, възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (цената на сделката), се разпределя между отделните задължения за изпълнение на база индивидуалните им продажни цени. Индивидуалната продажна цена на продадената продукция се определя съгласно действащата към датата на сделката ценова листа, а за услугата по транспорт индивидуалната продажна цена се определя приблизително като се използва метода разходи плюс марж.

За извършване на услугата по транспорт се използват транспортни фирми - подизпълнители. Дружеството е определило, че контролира конкретните услуги, преди те да бъдат предоставени на клиента и следователно действа в качеството си на принципал, тъй като: а) то носи основната отговорност, че услугите са извършени и са приемливи за клиента (т.е. дружеството носи отговорност за изпълнението на обещанието в договора, независимо дали самото дружество извършва услугите или ангажира доставчик на услуги - трета страна, която да ги извърши; и б) то договаря цената на услугите самостоятелно и без намеса от страна на клиента.

Приходите от продажба на транспортна услуга се признават в течение на времето, тъй като не е необходимо извършената до момента работата да се преповтори, ако друга страна трябва да извърши оставащата част от работата и следователно клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугата. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва метод, свързан с вложените ресурси този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като най-добре описва дейността на дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията и съответно най-точно отразява нивото на изпълнение на задълженията, доколкото между усилията на дружеството (направените разходи) и прехвърлянето на услугата към клиента съществува пряка връзка.

Напредъкът се измерва на базата на направените разходи спрямо общо планираните разходи за изпълнение на договора.

- **Условия за плащане**

Продажните цени се определят индивидуално за всеки конкретен продукт. Обичайният кредитен период е от 30 до 180 дни. Обичайно дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, освен ако те не са утвърдени и в договора не са уговорени различни срокове за плащане. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

- **Променливо възнаграждение**

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение, приложими за дружеството включват:

- ✓ **Отстъпки за обем:** Ретроспективни търговски отстъпки, които се предоставят на клиента за достигане на предварително определен месечен, тримесечен и/или годишен оборот, определени като единен праг и/или като прогресираща бонус схема. При оценка на променливото възнаграждение, дружеството определя какъв е очаквания от клиента оборот като използва метода на най-вероятна стойност. Предоставените отстъпки се компенсират срещу дължимите от клиента суми.

- ✓ **Компенсация за скрити дефекти:** клиента може да предявява рекламации за скрити дефекти (рекламации за качество) през целия срок на годност на продадените стоки, който може да варира от една до пет години. Предявените рекламации за качество се уреждат чрез поправка на частите, подлежащи на гаранция или чрез възстановяване на заплатената от клиента сума. При определяне на дължимите към края на отчетния период компенсации за скрити дефекти се взема предвид въведената от дружеството система за гарантиране качеството на производството и натрупания опит.

- ✓ **Неустойки, дължими на клиента:** при неточно изпълнение на задълженията по договор от страна на дружеството, обичайно във връзка с неспазване на договорения срок за доставка. Те се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им е твърде вероятно.

- ✓ **Неустойки, дължими от клиента:** променливо възнаграждение под формата на неустойки поради забавено плащане от страна на клиента. Получаването на тези възнаграждения зависи от действията на клиента и е извън контрола на дружеството. Те се включват като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.

- ✓ **Включването на неустойките (дължими от и на клиента)** като част от цената на сделката се преценява за всеки отделен договор и подлежи на преразглеждане в края на всеки отчетен период.

Очакваното променливо възнаграждение под формата на различни отстъпки, неустойки и компенсации се определя на база натрупания опит и се признава като корекция на цената по сделката и съответно на приходите (като увеличение или намаление) само до степента, до която е много вероятно, че няма да настъпи съществена обратна промяна в размера на кумулативно признатите приходи, включително поради наличието на ограничения за оценка. Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като

корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността. В края на всеки отчетен период дружеството актуализира цена на сделките, в т.ч. дали приблизителната оценка съдържа ограничения, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства. При оценка на променливото възнаграждение, дружеството използва метода на най-вероятната стойност. Начислените, но неуредени към края на отчетния период отстъпки, за които клиента все още няма безусловно право на получаване, се представят като задължение за възстановяване в отчета за финансовото състояние.

2.4.2.4. Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти дружеството отчита:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които не биха възникнали ако договорът не беше сключен и очаква тези разходи да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и

- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

Дружеството не поема каквито и да било разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори.

2.4.2.5. Салда по договори с клиенти

- Търговски вземания и активи по договори

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на продуктите или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на продуктите и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

- Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят към другите вземания и задължения в отчета за финансовото състояние. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един

договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

2.4.2.6. Задължения за възстановяване по договори с клиенти

По договорите с клиентите, съдържащи клаузи за качество дружеството поема гаранции, които се изпълняват под формата на задържане на определена част от вземането или заплащане на определена сума (обикновено при обществени поръчки). В края на всеки отчетен период дружеството актуализира оценката на задълженията за възстановяване, съответно на цената на сделката и на признатите приходи.

2.4.2.6. Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута. Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Признаване на приходи от лихви

- Счетоводна политика приложима до 31 декември 2017 година

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи.

- Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана за провизията за загуби).

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от нетна печалба от курсови разлики от преценка в чуждестранна валута (Прил. № 13)

2.5. Разходи

Разходите в КЛИМАТЕХ АД се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута. (Прил. № 14)

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация.

- **Първоначално придобиване**

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

КЛИМАТЕХ АД е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

- **Последващо оценяване**

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 - преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

- **Последващи разходи**

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

- **Методи на амортизация**

КЛИМАТЕХ АД използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- ✓ сгради - 25 г.
- ✓ съоръжения - 25 г.
- ✓ машини и оборудване – 3,33 г.
- ✓ компютри и мобилни устройства – 2,00 г.
- ✓ сървъри и системи – 2,00 г.
- ✓ транспортни средства, без автомобили - 10 г.
- ✓ Автомобили – 4 г.
- ✓ стопански инвентар - 10 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

- Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Ръководството е преценило, че към датата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

- Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се

за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.7. Нематериални активи

- Репутация

Репутацията се оценява по цена на придобиване (себестойност), определена към датата на същинската бизнескомбинация минус натрупаните загуби от обезценки. Тя не се амортизира. Подлежи на ежегоден преглед за наличие на индикатори за обезценка. Загубите от обезценка на репутация се представят в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Ръководството е преценило, че към датата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

- Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В КЛИМАТЕХ АД се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот - 3 - 6 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Ръководството е преценило, че към датата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

2.8. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на

актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценен резерв - имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

В дружеството не се отчитат инвестиционни имоти.

2.9. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Ръководството е преценило, че към датата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

Дружеството има акционерно участие във ГАЗ ИНВЕСТ АД в размер на 2 хил.лв., представляващи 0.12 % от АКТИВИТЕ.

През 2023 г. в ГАЗ ИНВЕСТ АД няма решение за разпределяне на дивидент. Липсва информация за дейността на дружеството. Ръководството е решило, че инвестицията не подлежи на обезценка.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по доставната себестойност (цена на придобиване);
- готова продукция и незавършено производство - по производствената себестойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки - всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;

- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производството. Избраната база за разпределението им на ниво отделни продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

КЛИМАТЕХ АД прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция и незавършеното производство и респективно „стандартната доставна себестойност” - за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики в машиностроителния отрасъл, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството - до 2 % и б) производствено отклонение - до 1 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

Ръководството е преценило, че към датата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те

съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника .

- Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби. (*Приложение № 19; 20; 21.1*).

- Обезценка

- Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО9, и на база матричен модел за процента на загубата (прил.20.1.1.-20.1.3).

Обезценката на вземанията се начислява, чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Обезценка на финансови активи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12.Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита. (*Приложение № 22*).

- Последващо оценяване

- Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно от дружеството.
- блокираните парични средства над 3 месеца не са третираны като парични средства и еквиваленти.

2.13.Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо - по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 27;31*).

2.14.Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период(*Приложение № 25;26*).

2.15.Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.16. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в КЛИМАТЕХ АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Основно задължение на дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

2.18. Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия)

се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки индивидуален финансов отчет КЛИМАТЕХ АД прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

2.19. Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен индивидуален финансов отчет дружеството не назначава сертифицирани актюери, които да издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране.

Дружеството няма приета политика да начислява дългосрочни доходи на персонала поради несигурността в законодателството ни относно пенсионното осигуряване.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

КЛИМАТЕХ АД признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при

формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност. Няма взети решения за съкращаване на персонал. Няма необходимост за включване на провизия в баланса.

2.20. Акционерен капитал и резерви

КЛИМАТЕХ АД е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на КЛИМАТЕХ АД. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. КЛИМАТЕХ АД отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв "*фонд Резервен*", като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента "неразпределена печалба".

2.21. Преоценъчният резерв - имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка;

и

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата "имоти, за използване в собствена дейност", и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на "инвестиционни имоти".

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „натрупани печалби“, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента "неразпределена печалба".

2.22. Финансови инструменти

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

2.22.1. Финансови активи

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. (Приложение № 33.1).

Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

2.22.2. Финансови пасиви

- Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски или други задължения.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства, включително и банкови овърдрафти, деривативни финансови инструменти

- Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Класификационни групи

- Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за активно търгуване и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативни финансови инструменти, притежавани от дружеството, които не са определени като хеджингови инструменти в хеджингово взаимоотношение както то е дефинирано в МСФО 9. Отделените внедрени деривативи също се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти.

Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е класифицирало някои от неговите финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

- Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

• Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

• Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на

дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е. да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;

- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):

- обичайната дейност,
- в случай на неизпълнение/просрочие, и
- в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти, лизинги. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо - по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 33.2).

2.22.3. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

2.23. Данъци върху печалбата

- *Текущите данъци* върху печалбата на КЛИМАТЕХ АД са определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2023 г. е 10 % (2022 г.: 10%).

- *Отсрочените данъци* върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на КЛИМАТЕХ АД към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни

разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на КЛИМАТЕХ АД се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2023 г. отсрочените данъци върху печалбата на КЛИМАТЕХ АД са оценени при ставка, валидна за 2023 г., която е в размер на 10% (31.12.2022 г.: 10%).

2.24. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност. (Прил. 23.5)

2.25. Сегментно отчитане

КЛИМАТЕХ АД идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на

ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на КЛИМАТЕХ АД текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на климатична, обезпрашителна техника, шумозаглушители.

2.26. Информация по оперативни сегменти

КЛИМАТЕХ АД използва един основен измерител - брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукция; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси, вземания; г) за пасивите – задължения към финансови институции, към доставчици; задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

КЛИМАТЕХ АД управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от КЛИМАТЕХ АД за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.27. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.27.1. Оценка на справедливата стойност на финансовите инструменти

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не може да бъде получена на база котиращи цени

на активни пазари, тяхната справедлива стойност се определя чрез използване на други оценъчни модели и техники, включително модела на дисконтираните парични потоци. Използваната входяща информация в тези модели се събира от наблюдавани пазари, където това е възможно, но когато това не може да бъде направено, за определянето на справедливите стойности предполага приложението на определена степен на преценка. Такава преценка включва разглеждането, анализа и оценката за входящите данни като например, за ликвиден риск, кредитен риск и волатилност. Промените в предположенията за тези фактори могат да повлияят върху размера на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

2.27.2. Преценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2023 г. не е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. Не е признат преоценъчен резерв.

2.27.3. Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители.

2.27.4. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна. Когато фактически реализираният обем за отделни производства е под определения от дружеството обем нормален производствен капацитет, се правят съответните преизчисления на постоянните разходи, включени в себестойността на запасите от продукцията и незавършеното производство.

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база приходи от продажби за пет последователни отчетни периоди (години).

Обезценка

Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2023 г. не е отчетена обезценка на материалните запаси.

2.27.5. Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени заеми и гаранции, търговски вземания и активи по договори с клиенти

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти), както и за предоставени финансови гаранции е област, която изисква

използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби). За прилагането на тези изисквания ръководството на дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

➤ Приблизителни оценки до 31 декември 2023 година

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка на финансови активи. (Приложение № 20).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

За 2023 г. изменението на признатите обезценки на търговските вземанията е общо размер на 0 х.лв.-(начислена)/възстановена обезценка, нетно (2022 г.: 0 х.лв. (начислена)/възстановена обезценка, нетно) (Приложение № 20).

2.27.6. Провизии за съдебни дела

Към 31.12.2023 г. няма заведени съдебни дела срещу КЛИМАТЕХ АД. Към тази дата КЛИМАТЕХ АД има заведено съдебно дело против ДЖУЛИАНО ХОЛИДЕЙ ЕООД, ЕИК 202213084. Цената на иска е в размер на 10861,10 лв. При наличие на такива, ръководството преценя, съвместно с адвокатите му на настоящия етап, вероятността и рисковете за негативен изход от тях. При вероятност под 50 % не се признават провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември.

2.27.7. Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци – 0 хил.лв. (31.12.2022 г.: 0 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в асоциирани дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува

вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която е признат данъчен актив е 0 х.лв. (31.12.2022 г.: 0 х.лв.-данъчен актив)

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ОТЧЕТИТЕ

3. ПРИХОДИ

Приходите от основна дейност са както следва:

Приходи от продажби на :	2023	2022
Продукция	3361	4092
Услуги	1	5
Увеличени на запасите от продукция и незав. пр-во	626	
Продажба на материали	20	270
Продажба на ДМА	5	2
Приходи от наеми	4	
Други приходи	5	
Общо	4022	4369

Прил. 3

3.1. Основните приходи от продажби на готова продукция на КЛИМАТЕХ АД включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Износ	1485	2958
Вътрешен пазар	1876	1134
Общо	3361	4092

Прил. 3.1.

Продажбите по продукти за износ са както следва:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Шумозаглушители	1215	2614
Топлообменници за ЕС	265	315
Други изделия	5	29
Общо	1485	2958

Прил. 3.1.1.

Продажбите по продукти за вътрешен пазар са както следва:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Топлообменници	152	138
Въздухоотоплителни апарати	49	62
Апарати за филтриране-въздухопечистване - ПДС	17	80
Метални конструкции	1581	0
Други изделия	77	854
Общо	1876	1134

Прил. 3.1.2.

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

	2023	Относителен	2022	Относителен
	BGN '000	дял	BGN '000	дял
Европа	1485	44%	2958	72%
България	1876	56%	1134	28%
Общо	3361	100%	4092	100%

Прил. 3.1.3.

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на КЛИМАТЕХ АД са както следва:

	2023 BGN '000	% от приходите	2022 BGN '000	% от приходите
AIR SONIC GmbH - MIRATECH	1215	36	2642	65
GOHL-KTK GMBH	264	8	315	8
ГБС ЕНЕРДЖЕ СЪЛЮШЪНС	1276	38	0	0
ГБС ИНТЕРНЕТЪНАЛ АД	304	9	75	1,83
ДРУГИ	302	9	107	2,61

Прил. 3.1.4.

3.2. Приходите от услуги включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Наеми	4	4
Услуги	1	1
Общо	5	5

Прил. 3.1.5.

3.3. Другите приходи включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Реинтегрирани провизи		
Излишъци при инвентаризация		
Застрахователната щета	5	
Отписани задължения		
Неустойки		
Други		
Общо	5	0

Прил. 3.1.6.

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на КЛИМАТЕХ АД включват:

2023 2022
BGN '000 BGN '000

Приходи от продажба на дълготрайни активи	5	2
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	0	0
Печалба от продажба на дълготрайни активи	5	2
Приходи от продажба на материали	20	270
Отчетна стойност на продадени материали		249
Печалба от продажба на материали	21	21
Общо доходи	25	272
Обща стойност на активите	3	249
Нетен резултат Общо	22	23

Прил. 4.

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на вата минерална, филтри, дюзи, вентилатори и на отпадъчно желязо.

5. РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ ПО СТОПАНСКИ НАЧИН

Разходите за придобиване на активи по стопански начин се разпределят както следва:

Наименование	Сума(хил.лв)	
	2023	2022
машини	816	56
съоръжения и други		
Транспортни средства	54	
Други ДМА	1	
Общо разходи за придобиване на активи по стопански начин	871	56

Прил. 5

6. ПРОМЕНИ В ЗАПАСИТЕ НА ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ И НЕЗЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Движението на запасите на готова продукция и незавършено производство водят до следните промени:

Изменение на запасите

Увеличение на запасите от 2022г. – през 2023г.

Наименование	01.01.2023	31.12.2023	Увелич./ Намал.
Незавършено производство	67056.41	700455.09	633398.68
Готова продукция	26878.48	19874.74	-7003.74
Общо	93934.89	720329.83	626394.94

Общо изменение на запасите по ОПР към 31.12.2023г е увеличение 720329.83 – 93934.89 = 626394.94

Прил. 6

Изменение на запасите на готова продукция и незавършено производство по видове изделия:

Намаление на наличностите на готова продукция и незавършено производство	Увел.намал.(+-)	Увел.намал.(+-)
	2023г	2022г
Продукция в т.ч.	-7	-26
топлообменници	-36	-34
ВА	-13	3
Други	42	5
Незавършено производство в т.ч.	633	-150
Метални конструкции	700	40
ВА	0	5
Други	-67	-195
Общо изменение на запасите	626	176

Прил. 6а

7. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

7.1. Разходите за суровини и материали включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	1848	1463
Електроенергия	45	82
Спомагателни материали	95	86
Резервни части и инструменти	22	21
Работно облекло и лични предпазни средства за труд	6	3
Горива и смазочни материали	10	13
Вода	6	2
Офис материали и консумативи	3	2
Други материали		8
Общо	2035	1680

Прил. 7

- Разходите за основни материали включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Метали	1240	1273
Вентилатори	4	5
Вата	23	83
Боя	128	26
Крепешни и други материали за обработка	95	76
Общо	1848	1463

Прил. 7.1

8. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Изработка на части или модули на изделията по поръчки	284	144
Логистични услуги (вътрешен пазар)		
Транспорт	31	22
Поддръжка на сгради и оборудване, ремонти	21	88
Консултантски услуги	4	4
Охрана	44	39
Абонаментни такси	2	2
Застраховки	11	11
Ремонт и поддръжка на автомобили	1	1
Съобщения и комуникации	5	5
Търговско представителство		236
Комисионни възнаграждения		
Други	53	77
Общо	456	629

Прил. 8

9. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	1070	813
Вноски по социалното осигуряване	194	152
Социални придобивки и плащания	64	79
Начислени суми за неизползвани отпуски	7	6
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	1	1
Общо	1336	1051

Прил. 9

10. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Командировки		
Отписани вземаия		2
Сkonto		
Глоби и неустойки		
ДДС за неизвършен ВОД	-2	3
Други данъци и плащания към бюджета	30	29
Представителни разходи	2	2
Други		
Общо	30	36

1. Прил. 10

11. ДРУГИ СУМИ С КОРЕКТИВЕН ХАРАКТЕР

Другите суми с корективен характер включват: Разходи за провизии

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Провизия за гаранция за качество	0	0
Общо	0	0

Прил. 11

12. ОБЕЗЦЕНКА

12.1. НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Не са начислени разходи за обезценка на текущите активи.

12.2. НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Не са начислени разходи за обезценка на нетекущите активи.

13. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2023	2022
	BGN'000	BGN'000
Приходи от лихви	0	0
Общо	0	0

Прил. 13

14. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2023	2022
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви по банкови заеми	1	0
Разходи за лихви по получени заеми		
Разходи за лихви по финансов лизинг	2	2
Банкови такси по заеми и гаранции		
Банкови такси	5	3
Нетна загуба от курсови разлики от финансовата дейност	1	1
Общо	9	6

Прил. 14

15. ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ

Прил. 1

В хиляди лева	Земи	Сгради	Машины	Производствено оборудване и апаратура	Съоръжения	Транспортни средства	Компютри	Инвентар	Активи в процес на изграждане	Платени аванси за доставка на ДМА	Общо
------------------	------	--------	--------	---------------------------------------	------------	----------------------	----------	----------	-------------------------------	-----------------------------------	------

ДРУЖЕСТВО КЛИМАТЕХ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г

Отчетна стойност										
Салдо към										
01.01.2022	242	637	3630		135	127	30	76		4877
Новопридобити активи			8		151		1	2		162
Отписани активи			23				10	13		46
Салдо към										
31.12.2022	242	637	3615		286	127	21	65		5049
Амортизация										
Салдо към										
01.01.2022		482	2639			126	30	61		3338
Амортизация за периода		23	122		6	1		4		156
Отписани активи			23				10	13		46
Салдо към										
31.12.2022		505	2738		6	127	20	52		3448
Балансова стойност към										
31.12.2022	242	132	877		280	0	1	13		1601
Отчетна стойност										
Салдо към										
01.01.2023	242	637	3615		286	127	21	65		4993
Новопридобити активи			816			54		1		871
Отписани активи						14				-14
Салдо към										
31.12.2023	242	637	4431		286	167	21	66		5850
Амортизация										
Салдо към										
01.01.2023		505	2737		6	127	21	52		3448
Амортизация за периода		9	156		12	3		2		182
Отписани активи						-14				-14
Салдо към										
31.12.2023		514	2893		18	116	21	54		3616
Балансова стойност към										
31.12.2023	242	123	1538		268	51	0	12		2234

Към 31.12.2023 г. дълготрайните материални активи на КЛИМАТЕХ АД включват: земи на стойност 242 х.лв. (31.12.2022 г.: 242 х.лв.) и сгради с балансова стойност 123 х.лв. (31.12.2022 г.: 132 х.лв.).

ДРУЖЕСТВО КЛИМАТЕХ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г

• *Финансов лизинг*

Към 31.12.2023 г. активи с балансова стойност 415 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2022 г.: 29 х.лв.).

• *Други данни*

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на КЛИМАТЕХ АД по групи активи е както следва: Сгради - 470 х.лв. (31.12.2022 г.: 461 х.лв.);

- Машини, съоръжения и оборудване – 1823 х.лв. (31.12.22 г.: 1701 х.лв.);
- Транспортни средства – 127 х.лв. (31.12.2022 г.: 127 х.лв.);
- Стопански инвентар – 37 х.лв. (31.12.2022 г.: 34 х.лв.);

• *Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност*

Към 31.12.2023 г. не са извършени преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи.

16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

<i>В хиляди лева</i>	<i>Програми продукти и лицензи за ползване нетоим</i>	<i>Права на ползване</i>	<i>Концесии</i>	<i>Патенти</i>	<i>Лицензи</i>	<i>Търговски и марки</i>	<i>Продукти от развоя на дейност</i>	<i>Търговска репутация</i>	<i>Други ДНМА</i>	<i>Платени аванси за доставка на ДНМА</i>	<i>Общо</i>
Отчетна стойност											
<i>Салдо към</i>											
01.01.2022	117	18	0	0	0	0	0	0	117	0	252
Новопридобити активи											
Отписани активи											
<i>Салдо към</i>											
31.12.2022	117	18	0	0	0	0	0	0	117	0	252
Амортизация											
<i>Салдо към</i>											
01.01.2022	115	18	0	0	0	0	0	0	65	0	198
Амортизация за периода	2								23		25
Отписани активи											
<i>Салдо към</i>											
31.12.2022	117	18	0	0	0	0	0	0	88		223
Балансова стойност към											
31.12.2022	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	29

Отчетна стойност												
Салдо към												
01.01.2023	117	18	0	0	0	0	0	0	117	0	252	
Новопридобити активи		2									2	
Отписани активи												
Салдо към												
31.12.2023	117	20	0	0	0	0	0	0	117	0	254	
Амортизация												
Салдо към												
01.01.2023	117	18	0	0	0	0	0	0	88	0	223	
Амортизация за периода									23		23	
Отписани активи												
Салдо към												
31.12.2023	117	18	0	0	0	0	0	0	111	0	246	
Балансова стойност към												
31.12.2023	0	2	0	0	0	0	0	0	6	0	8	

Прил.16

Правата върху интелектуална собственост включват основно програмни продукти.

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални дълготрайни активи, които се ползват в дейността на КЛИМАТЕХ АД по групи активи е както следва:

- програмни продукти – 117 х.лв. (31.12.2022 г.: 117 х.лв.).

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2023 г. балансовата стойност на инвестициите в асоциирани дружества е в размер на 2 х.лв. и включва участие в размер на 2 % от капитала в Газинвест АД е с предмет на строителство на тръбопроводни инсталации.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по - долу:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	2	2
Балансова стойност на 31 декември	2	2

Прил.17

- Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в асоциирани дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и др.

В резултат на направените изчисления през 2023 г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в асоциираното дружество.

18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на КЛИМАТЕХ АД включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Материали	1437	1228
Готова продукция	20	27
Незавършено производство	700	67
Общо	2157	1322

Прил. 18

18.1. Материалите по видове са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	1377	1209
Други	60	19
Общо	1437	1228

Прил. 18.1

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Ламарина	814	587
Тръби	350	343
Профили	98	70
Вентилатори	2	22
Вата	0	71
Боя	3	1
Крепезни елементи	110	115
Общо	1377	1209

Прил. 18.1.1

18.2. Наличната продукция към 31 декември включва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
ВА апарати	3	8
Шумозаглушители		1
Горивни камери и котли	1	1
Други	16	17
Общо	20	27

Прил. 18.2.

18.3. Незавършеното производство към 31 декември включва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
ВА апарати	0	0
Вентилационна техника	0	0
Прахоуловители	0	0
Шумозаглушители	0	43
Други	0	24
Метални конструкции	700	0
Общо	700	67

Прил. 18.3.

Към 31.12.2023 г. върху налични материални запаси на КЛИМАТЕХ АД няма учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми.

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дружества свързани чрез основен акционер	332	14
Общо	332	14

Прил. 19

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукция	332	14

Прил. 19.1.

КЛИМАТЕХ АД договаря с дружествата от групата различни срокове на плащане в зависимост от характера на сделката.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби - свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
от 0 дни до 180 дни	0	0
Общо	0	0

Прил. 19.2.

Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „КЛИМАТЕХ АД“ и на ниво ”група“ и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

20.ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	149	313
Предоставени аванси	67	1
Други краткосрочни вземания		
Общо	216	314

Прил.20

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях - 67 х.лв. са левови (31.12.2022 г.: 53 х.лв.), в евро – 149 х.лв. (31.12.2021 г.: 260.х.лв.)

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 30 до 180 дни, освен в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от КЛИМАТЕХ АД като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

20.1.1.Възрастовата структура на непаядежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	41	142
от 31 до 90 дни	26	14
От 91 до 180 дни		
Общо	67	156

Прил.20.1.1.

20.1.2. Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
от 181 дни до 365 дни	0	0
Общо	0	0

Прил.20.1.2.

20.1.3. Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
над 1 г.	149	149
Общо	149	149

Прил.20.1.3.

20.2.Предоставените аванси на доставчици към 31 декември са за покупка на:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Услуги	26	1
ДМА	41	
Материали		
Общо	67	1

Прил.20.2

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 67 х.лв. (31.12.2022 г.:1 х.лв.), в евро - 0 х.лв.

20.3.Вземанията по съдебни спорове са формирани от:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Съдебни спорове	8	8
Общо	8	8

Прил.20.3

През 2022 г няма заведени иски дела за просрочени задължения.

20.4. Другите краткосрочни вземания са формирани от:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Други дебитори		0
Разчети по застраховане	7	7
Общо		0

Прил.20.4

21. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Данъци за възстановяване	30	32
Предплатени разходи		1
Други		
Общо	30	33

Прил.21

21.1. Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Корпоративен данък	30	0
Данък върху добавена стойност	0	32
Други		
Общо	30	32

Прил.21.1

21.2. Предплатените разходи включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Лихви по лизинг	14	1
Общо	14	1

Прил.21.2

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	223	243
Парични средства в каса	3	1
Парични еквиваленти		4
Общо	226	248

Прил.22

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева - 206 х.лв. (31.12.2022 г.: 170 х.лв.), в евро - 17 х.лв. (31.12.2022 г.: 73 х. лв.),

Паричните средства в каса са: в лева - 3 х.лв. (31.12.2022 г.: 5 х.лв.)

23. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

23.1. Основен акционерен капитал

Към 31.12.2023 г. регистрираният акционерен капитал на КЛИМАТЕХ АД възлиза на 1202 х.лв., разпределени в 601071 акции с номинална стойност два лева за акция.

Издадени и напълно платени обикновени акции

Акции

Основен
Капитал
Нетно от
Обратно
Изкупени
акции
BGN '000

брой

Салдо на 1 януари 2022 година	601071	1202
Салдо на 31 декември 2022 година	601071	1202
Салдо на 1 януари 2023 година	601071	1202
Салдо на 31 декември 2023 година	601071	1202

Прил.23.1

Таблицата по-долу представя внесеня капитал на дружеството към 31 декември:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Основен капитал /регистриран/,номинал	1202	1202
Общо внесен капитал	1202	1202

Акциите на КЛИМАТЕХ АД са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и не са регистрирани за търговия на Българска фондова борса.

23.2.Резервите на КЛИМАТЕХ АД обобщено са представени в таблицата по-долу:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	662	308
Допълнителни резерви	1036	1036
Общо	1699	1345

Прил.23.2

Законовите резерви в размер на 662 х.лв. (31.12.2022 г.: 308 х.лв.) представлява фонд „Резервен“, който се формира по изискване на Търговския закон и устава на дружеството, и включва суми от разпределение на печалбата за фонд “Резервен” в размер на 354 х.лв. (31.12.2022г.: 93 х.лв.)

Движението на законовите резерви е както следва:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	308	215
Разпределение на печалбата	354	93
Салдо на 31 декември	662	308

Прил.23.2.1

Допълнителните резерви в размер на 1036 х.лв. (31.12.2022 г.: 1036 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните резерви е както следва:	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	1036	1036
Салдо на 31 декември	1036	1036

Прил.23.2.2

23.3. Финансовият резултат за 2023г. преди преобразуване е печалба в размер на 51 х.лв.

Финансов резултат	
Финансов резултат	Стойност
Увеличения от:	10
Печалба за годината 31.12.2017	10
Увеличения от:	(13)
Печалба за годината 2018	(13)
Печалба за годината 31.12.2018	(13)
Увеличения от:	276
Печалба за годината 2019	276
Печалба за годината 31.12.2019	276
Увеличения от:	(65)
Печалба за годината 31.12.2020	(65)
Увеличения от:	157
Печалба за годината 2021	157
Увеличения от:	354
Печалба за годината 2022	354
Увеличения от:	40
Печалба за годината 2023	40
Финансов резултат към 31.12.2019	276
Финансов резултат към 31.12.2020	(65)
Финансов резултат към 31.12.2021	157
Финансов резултат към 31.12.2022	354
Финансов резултат към 31.12.2023	40

Прил. 23.3.

Към 31 декември 2023 г. е реализирана печалба в размер на 40 х.лв. (31.12.2022г – печалба.: 354 х.лв.).

Движението на неразпределената печалба е както следва:

	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	354	157
Нетна печалба за годината	40	354
Нетна загуба за годината		
Разпределение на печалбата за резерви	354	93
Салдо на 31 декември	40	354

Прил. 23.3.1

23.4. Предположение за действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие и ръководството счита, че дружеството ще продължи да функционира в обозримо

бъдеще. Приема се, че предприятието няма нито намерението, нито необходимостта да ликвидира или съкрати съществено дейността си.

Степента на влияние на финансовата криза се оказа невъзможно да бъде предвидена или да бъдат взети съответните необходими защитни мерки. Ръководството вярва, че взема всички необходими мерки за поддържане на стабилността и развитие на бизнеса на дружеството в настоящата обстановка. Мерките се състоят най-вече в търсене на нови клиенти на вътрешния и външния пазар, оптимизиране на оперативните разходи, оптимизиране броя и състава на персонала, повишаване производителността на труда и качеството на продуктите, освобождаване от ДМА, които не носят особени ползи. Не маловажна е и възможността за помощ от основния акционер на дружеството- ГБС Холдинг АД, който е оказвал и продължава да оказва такава при необходимост и през 2023г.

В настоящия отчет вярно и честно е представено имущественото и финансово състояние на дружеството.

23.5. Основен доход на акция

Средно претеглен брой акции

601071

Нетна печалба за годината (BGN '000)

Основен доход на акция (BGN)

24. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	(118)	(12)	(314)	(32)
Общо пасиви по отсрочени данъци				
Задължения към персонала				
Компенсаруеми отпуски	9	1	7	1
Провизии				
Отсрочен данък- загуба				
Общо активи по отсрочени данъци				
Нетни активи по отсрочени данъци върху печалбата	(109)	(11)	(307)	(31)

Прил. 24

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци в лева за 2023 година е както следва:

Временна разлика	31.12.2022		Движение на отсрочените данъци 2023 г.				31.12.2023	
	Данъчна основа	Времени а разлика	увеличение		намаление		Данъчна основа	Временна разлика
			Данъчна основа	Времени а разлика	Данъчна основа	Времени а разлика		
Активи по отсрочени данъци								
Амортизации	179808	17981	206295	20630			386103	38610
Обезценка								
Компенсирими отпуски	13461	1346	21555	2155			35016	3502
Загуба								
Доходи физ. лица	401	40					401	40
Провизии за задълж.								
Общо активи:	193670	19367	227850	22785			421520	42152
Пасиви по отсрочени данъци								
Преоценъчен резерв	-	-					-	-
Амортизации	501083	50108	323714	32372			824797	82480
Доходи физ. лица	200	20	401	40			601	60
Компенсирими отпуски	6365	637	12243	1224			18608	1861
Общо пасиви:	507648	50765	336358	33636			844006	84401
Отсрочени данъци (нето)	(313978)	(31398)	(108508)	(10851)			(422486)	(42249)

Прил.24.2

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

- Включените в отчета за финансовото състояние задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили и комбинирана машина за лазерно рязане. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

Срок	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
До една година	0	0
Над една година	331	36
Общо без лихвите	331	36

- Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

Срок	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
До една година	78	0
Над една година	253	36
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	331	36

Прил.25

През следващите 12 месеца лизингови вноски, които ще бъдат представени в отчета за финансовото състояние като “други текущи задължения” са в размер на 16 х.лв.

26. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума	Падеж	31.12.2023	31.12.2022
	'000		BGN'000	BGN'000
Банкови заеми (овърдрафти)				
лева	400	31.12.2023	323	0
Общо			323	0

Прил.26

Получените банкови заеми в лева са договорени при лихвен процент, определен на база три месечен EURIBOR -0,7 % Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банката кредитор за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Особени залози на:
- машини и оборудване – 280 х.лв. (31.12.2023 г.: 280 х.лв.)

Договорите за краткосрочни банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на КЛИМАТЕХ АД текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

27. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	314	83
Задължения към предприятия от група	283	283
Получени аванси	662	117
Общо	1259	483

Прил.27

Търговските задължения без свързани лица са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици от чужбина	0	0
Задължения към доставчици от страната	314	83
Получени аванси от страната	2	
Общо	316	83

Прил.27.1

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. От тях в лева са 314 х.лв (31.12.2022 г: 366 х.лв.), в евро са 0 х.лв. (31.12.2022 г: 0 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

КЛИМАТЕХ АД няма предоставени депозити като обезпечения на задължения към доставчици по търговски сделки.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Задължения към дружества основни акционери	943	358
Общо	943	358

Прил. 28

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Търговско представителство	283	0
Задължения по получени аванси	660	589
Други		5
Общо	943	594

Прил. 28.1

Задължения към свързани предприятия - търг. представителство и получени аванси.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Данък върху добавена стойност	75	0
Данъци върху доходите на физическите лица	17	5
Данък върху разходите	2	2
Корпоративен данък		3
Други разчети с бюджета		
Общо	94	10

Прил. 29

До датата на съставяне на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС - до 31.10.2023 г.;
- по разходите на ДОО – от 01.05.2015г. до 31.08.2023г.
- РИОСВ - от 01.08.2018г. до 31.07.2023г.

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	95	67
текущи задължения	75	55
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	20	12
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	47	22
текущи задължения	44	21
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	3	1
Общо	142	89

Прил.30

31. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:		
	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Други	5	4
Общо	5	4

Прил.31

32. ПРОВИЗИИ

Провизиите са формираны от отсрочени данъци.

32.1. ДЪЛГОСРОЧНИ ПРОВИЗИИ

Дългосрочни са провизиите, начислени върху вземане при условие на изпълнение на качество на изделия с падеж над 1 година.

През 2023г. са провизирани 0 хил.лв. (31.12.2022 г: 0 х.лв)

32.2. КРАТКОСРОЧНИ ПРОВИЗИИ

През 2023 г са провизирани 0 хил.лв. (31.12.2022 г: 0 х.лв)

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на КЛИМАТЕХ АД и на привлечения от него заеман

капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на КЛИМАТЕХ АД съгласно политиката определена от Надзорния съвет. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни инструменти.

Категории финансови инструменти

<i>Финансови активи</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Краткосрочни вземания от свързани предприятия</i>	332	14
<i>Търговски вземания</i>	216	300
<i>Други вземания</i>	37	39
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	226	248

Прил.33.1

<i>Финансови пасиви</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>31.12.2022</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Краткосрочни банкови заеми</i>	323	0
<i>Задължения към свързани лица</i>	943	358
<i>Търговски задължения</i>	321	126
<i>Задължения по финансов лизинг</i>	331	36
<i>Други задължения</i>	236	135

Валутен риск

КЛИМАТЕХ АД извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в евро. Поради фиксирания курс на лева към германската марка/еврото съгласно Закона за БНБ дружеството не е изложено на съществен валутен риск.

Останалата част от операциите на КЛИМАТЕХ АД обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. КЛИМАТЕХ АД реализира част от своята готова продукция в евро и по този начин елиминира валутния риск, свързан с обезценката на валутата.

Ценови риск

КЛИМАТЕХ АД е изложено на ценови риск от два фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 18 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 40 % от разходите за производство; и

б) нарастващата конкуренция на българския пазар, намираща отражение и в цените на продуктите.

За минимизиране на това влияние КЛИМАТЕХ АД прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни

доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на КЛИМАТЕХ АД няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи. КЛИМАТЕХ АД работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 20 български и чуждестранни лицензирани търговци.

КЛИМАТЕХ АД има вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

31.12.2023	31.12.2022
BGN '000	BGN '000
332	14

КЛИМАТЕХ АД текущо управлява концентрацията на вземанията от свързани лица чрез прилагане на кредитни лимити и допълнителни обезпечения под формата на залог на ценни книжа и други активи и прилагане на записи на заповед.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с КЛИМАТЕХ АД, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор. Отговорността му е оперативно да контролира и регулира вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

КЛИМАТЕХ АД има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти, вкл. свързани лица, и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. При необходимост се изискват допълнителни обезпечения под формата на залози и ипотeki, авали и други.

Паричните средства в КЛИМАТЕХ АД и разплащателните операции са съсредоточени в Банка ДСК ЕАД. Ръководството на КЛИМАТЕХ АД се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

КЛИМАТЕХ АД генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за КЛИМАТЕХ АД е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, КЛИМАТЕХ АД работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2022г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN'000	BGN '000
Банкови заеми				0		0		0
Други заеми и задължения				0		36		36
Общо пасиви				0		36		36
31 декември 2023 г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN'000	BGN '000
Банкови заеми				323		0		323
Други заеми и задължения				0		331		331
Общо пасиви				323		331		654

Прил.33.3.

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на КЛИМАТЕХ АД лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента - постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на

променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

Таблицата по-долу показва чувствителността на КЛИМАТЕХ АД при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала КЛИМАТЕХ АД цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

КЛИМАТЕХ АД текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	2023BGN '000	2022BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	2196	655
заеми от банки	323	0
Задължения по финансов лизинг	331	36
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	226	248
Общо собствен капитал	2941	2901
Общо капитал	5234	3555
Съотношение на задлъжнялост	42%	18%

Прил.33.4.

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в прил.22;23;25-32.

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България - БФБ, големите търговски банки - дилъри и за определени специфични инструменти - директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на КЛИМАТЕХ АД счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

- а. Дружествата свързани със КЛИМАТЕХ АД, вида и периода на свързаност са:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>
ГБС Холдинг АД	Собственик
ГБС Благоевград	Предприятие в група
ГБС Варна	Предприятие в група
ГБС Пловдив	Предприятие в група
Главболгарстрой АД	Предприятие в група
ГБС ИС стр-во	Предприятие в група
ГБС Имоти	Предприятие в група
ГБС Турс	Предприятие в група
ГБС Инвест	Предприятие в група
ГБС Спорт	Предприятие в група
ГБС Инженеринг	Предприятие в група

Прил. 34.1.

в. Извършените сделки между КЛИМАТЕХ АД и дружествата, свързани с нея към 31 декември са както следва:

Продажби на свързани лица	2023	2022
	BGN '000	BGN '000
Продажби на продукция и материали за:		
Дружества свързани чрез основен акционер	1580	677
Общо продажби	1580	677

Покупки от свързани лица		
Търговско представителство	0	283
Лихви по предоставена финансова помощ	0	283
Общо покупки		

Прил. 34.2.

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в Приложения № 19, № 28.

34. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма настъпили събития след датата на настоящия финансов отчет.

Изготвил:
Николай Николаев
Гл. счетоводител

15.04.2024 г.

Председател на УС:
Зара Кизирян - Калчева

Прокурист:
Пенчо Николов Николов